

Előfizetési árak:

Egész évre . . . 10 frt — kr.
Félévre . . . 5 „ — „
Negyedévre . . . 2 „ 50 „
Egy óra . . . — „ 85 „
Egyes szám ára 4 kr.

Kiadóhivatal:

PÉCSÉTT. Mária-u. 1. sz.
a kir. itélőtábla épületével
szemben,
hová az előfizetések és a lap
szétküldésére vonatkozó föl-
szólalások intézendők.

PÉCSI FIGYELŐ

POLITIKAI NAPILAP.

Szerkesztői iroda:

PÉCSÉTT, Mária-utca 1. sz.
I. EMELET
hová a lap szellemi részét
illető minden közlemény
intézendő.

Keziratot vissza nem adunk

Hirdetéseket

a kiadóhivatal veszi föl

Millennium és adóprés.

Pécs, 1896. szeptember hó 3

(*) Mig a keleti kérdés egyre égetőbb alakban befolyásolja a politikai konstellációkat, melyek bizonyára nagy lökést adhatnak a belpolitika irányának, addig mi, mintha alig érdekelné bennünket valami a köröttünk történőkből, sűtkérezünk abban a fényárban, melyet a kiállítás összehordottunk a magunk számára, s rövid időre létesítettünk a fővárosban egy élénk, erőteljes, a modern haladás összes kellékeitől duzzadó életet, amely a szinte megszámlálhatatlan kongresszusokban nyilatkozik meg s a mely a „Millennium“ gyűjtő elnevezés alá foglalva, a részeivel épp' úgy, mint az egészével elkábitja, elbűvöli, lelkesíti és iriggyé teszi a külföldet, az idegent.

Ezzel a koncentrált fényvel szemben azonban tekintsük a kép másik részét, az árván hagyott jó vidéket, és azt a sok panaszt és keserűséget, mely a nyomasztó adóterhek miatt az egész év folyamán, de különösen most, midőn a végrehajtók gárdája minden irányban mozgósítva lőn, felhangzik. A nyomoruságnak, az elszegényedésnek és pusztulásnak bizonyítékai a napról-napra feltáruló szomorú helyzetek. A létért folytatott küzdelemben való kifáradás, a lemondás, és a jövő iránt való fásult közöny tapasztalható mindenütt a polgárok részéről, melyek az elkeseredést

mintegy a gyűlöletig fokozzák a szivtelen, kérlelhetetlen rendszer ellen.

Vajjon mi tükrözi vissza a valóságot? A millenniumi ünnepeken elhangzott dicsőhimnuszok, avagy a dobpergés kíséretében elzokogott siralmak, midőn a szegény embernek utolsó, életfentartó jószágát vezetik el kötélen, hogy azé legyen, aki többet adott érte.

A magyar ember akár ingujban jár, akár frakkot visel: gavallér természettel bír és amig egy fillér van a zsebében, addig nem jajgat, hanem fizet; de miután ma már azt sem restelli, ha jajgatását az egész világ meghallja: világos, hogy baj, nagy baj van a kréta körül és hogy a helyett a fényes kiállítás helyett üdvösebb lett volna az országra és a nemzetre az adózási rendszer megváltoztatása, az adóügy reformálása, melyből még a legrégebb fináncok sem tudnak kiigazodni.

Azok a millenniumi kitüntetések ugyan nem sokat érnek és érdem helyett inkább a gúny jelképei ott, ahol — mint nálunk — a kincstári érdekek játszzák a főszerepet és a polgárság adózási képességével nem vet számot senki.

Valóban, nagyon nehéz eldönteni, hogy a XIX. század végén, ezer évi fennállás után, a magyar embernek az önállósági képessége fogyatkozott-e meg, avagy a könnyelműsége fokozódott oly mértékben, hogy önmaga alatt képes a fát fűrészelni, mert ime, mindenkinek az az imád-

sága, hogy a jelenlegi állapot tarthatatlan, de a létező bajokon senki sem segít és nem is követeli nyomatékosan senki, hogy azokon segítsen a kormány.

Mindenki tudja, hogy a mezei gazdákat már agyonpréselte az adóprés és hogy a kereskedők és iparosok már szuszogni is alig tudnak az adóprés nyomása alatt, de azért az adókievítő bizottságok nyugodtan működnek zsiros napidíjak mellett és a kincstár fizetett képviselője nyugodtan emeli az adókat, illetőleg szarkasztikusan mosolyogva enged le tiz forintot annak, akire harminc forinttal többet rőtt ki.

Értsük meg egymást. Nem az adókievítő bizottságok és nem is éppen a kincstár képviselőjének a működését kárhoztatjuk mi, hanem a rendszert, amely rossz, hitvány, igazságtalan, s a melynél, különösen a kereseti adók megállapítását illetőleg, rosszabbat képzelni nem lehet.

Aki csak egy-két napot töltött valaha az adókievítő bizottságok működési színterén, az napnál világosabb meggyőződést szerzett arról, hogy az adó igazságos megosztásáról, a teherviselésnek arányosságáról szó sincsen; hogy amig az adóalap kipuhatólása sértő, addig az adók megállapítása az adózók tönkretételét jelenti.

Eltekintve ugyanis attól, hogy a tiz százalékos adókulcs barbarizmus, mert a polgárok keresetének csaknem a negyed-részét egymaga felemészti: jaj annak, aki őszinte vallomást tesz kereseti jövedelmé-

A „Pécsi Figyelő“ lárcája.

Az első lépés.

Hardy Pál ur a fiát várta haza. Az asszony ment ki az állomásra. Sokáig nem jöttek, az öreg ur odahaza már türelmetlenkedett. Már egy másik kocsi akart fogatni, hogy eléjük menjen, amikor gyors ügetésben a tornác elé kanyarodott a kis sárga bricska s leugrott róla a fiatal Pál, hogy gyöngéden, mintha amig emelte, addig is csak simogatná, lesegítse az édes anyját. Hardy Pál ur, az öreg, csak egy kicsit megkésve jött ki a szobából s akkor is a szivarját ropogtatta az ujjai közt, mintha azzal volna nagyon elfoglalva. Mikor már befelé hordták a ládákat, akkor kezdett beszélni, egy két kurta szóval megemiékezvén a mult esztendőről, ami bizony pedig belekerült az itju ur révén háromezer és egynehány pengőbe.

- Letetted az érettségit?
- Le apám.
- Hát a zálogházzal hogy állunk?
- Itt vannak a céduák.
- Azután nem buktál meg?
- Nem apám.

A felesége kiszólott a szobából. A nagy ut után egy kis pihenést akart kikönyörölni a fiának.

— Hagyd öreg, tán ledül egy kicsit a kanapéra.

— Pokolba . . . — Megint jól megnézte a fiatal urat s ahogy a megelégedés egy mosolygásban átszaladt az arcán, látászott a piros, nekigömbölyödött képén, hogy gyönyörködik benne. A fiatal Pál ur szép, erős, izmos falusi legény volt. Karján megfeszült a kabát, a miből úgy látszik, kinőtt egy kicsit; nagy, a korához mérten talán tulságosan is neki-fejlődött mellén követ lehetett volna morzsolni pörölylyel, széles vállain pedig könnyedén emelhette volna a zsákokat, nem pedig nyögve, hanem csak úgy mulatságból. Csak az arca maradt meg gyermeknek. A nagy erő nem borította rá azt a durva keménységet, ami ruttá tesz majdnem minden nagy erejű embert. A szemei mosolyogtak, hamvas piroskás arca ragyogott a gondatlan csendes megelégedésben, lekacagott róla az a vad jókedv, aminek nincs semmi különös oka, csak beállt s rózsás, csiklandós felhőbe takargatja az ilyen okos nagy fiut.

— Sok számárságot ösztetanultál? — kérdezte az öreg, kifordulva az udvar felé, hogy a kocsi is lássa, meg a lovakat.

— Nem, nem sokat, igazán nem sokat.

Benn már teritettek. Egy vén legény járt az asztal körül régi nehéz, cimerez esztettel, s egy szobalányt dirigált, aki meg a tányérokat hozta. Az öreg ur megkínálta a fiát szivarral, nagy szemöldökei alatt alattomosan leve, hogy vajjon nem fog-e tikogni a fűttől.

— Erős?

— Nem baj.

Este korán lefeküdt az öreg. A fiu sokáig fenmaradt az anyjával s az ebédő nagy lámpája alatt édes jó gyermek lett a szép öreg asszony mellett. Szorongatták egymás kezeit, néha ráhajtotta a fejét az anyja vállára s elmesélte, ami éppen eszébe jutott. Az öreg asszony nyelte a szavát. Minden érdekelte s néha egy egy percre behunyta a szemét, hogy jobban hallja a gyermek kellemes beszédét, ami elbájolta, mint a muzika.

— Mamám, nem vagy álmos?

— Nem fiam, csak mondjad.

Másnap reggel az öreg ur befogatott az urfikocsiba négy lovat s amikor már a kezében tartotta a gyeplőt, bekiáltott a fiának.

— Gyere hé, ülj mellém. Megyünk.

— Hova?

— Mi közöd hozzá? Csak elindulsz még egy uton apáddal . . .

Már elindultak, amikor visszakiáltott az asszonynak.

— Megyünk, matter, korhelykedni.

ról, mert olyan terheket ró magára, hogy a megélhetést teszi kétségessé; és éppen azért vagy nem törődve a polgári becsülettel, hamis vallomást tesz, vagy pedig egyáltalában nem tesz vallomást s ebben az utóbbi esetben kiszolgáltatja magát a kincstári képviselő szeszélyének, a besugásnak és az adókvető bizottság ötlet-szerűségének.

Kérdezzük: egészséges, egy ezeréves államhoz méltó, egy alkotmányos nemzet-höz illő állapot ez? Nem az idők járása, nem a rossz termés, nem a természet csapásai, hanem a mai adórendszer veszélyezteteti a polgárok existenciáját. Éppen ezért és mindennek előtt az adóügyek reformálását követelje a nemzet a kormánytól és a törvényhozástól; mert ez a mi legégetőbb kérdésünk.

Ennek a kérdésnek helyes, igazságos megoldása; az adóprás egyoldalú kezelésének megszüntetése lesz Magyarországra nézve a valódi millenniumi ünnepség. Vajjon megérjük-e?

H i r e k.

Pécs, 1896. szeptember hó 3.

Zoborhegy.

Áll az oltár immár magas Zoborhegyén,
S áldozati lángja feltör az egekre,
Hogy a hegy alatt, im ezer év elteltén,
Magyar s tót lakozik, együtt, egy seregbe.
S a ki itt megtörte Szvatopluk hatalmát,
Hazálatapító, diadalmas Árpád:
Utódi e földet azoknak meghagyták,
Kik akkor a magyart ellenségként látták.

Ellenségként látták, de hogy meghódoltak,
A honalapító bölcs előre látván,
Hogy még hű fia lehetnek e honnak:
Hagyta békeségben a Zoborhegy táján
Mind, kiket ott talált, Svatopluknak népét
És a magyarság is fogadta keblére;
Hogy legyőzött ellen, azt sohase nézték
S velük együtt mentek a jövő elébe.

Az a jövő: már mult. Épen ezer éve,
Hogy megtörte Árpád Svatopluk hatalmát;

Mikor a városban beállottak a vendéglőbe, tíz forintot adott a kocsisnak s ezzel aztán el is bucsuzott tőle.

— Egyhamar nem lesz szerencsénk egy máshoz. Kitekerekem a nyakad, ha baja esik a lónak.

Azzal karonfogta a fiát s a nyakukba vették a várost. Elmentek a boltokba, itt is, ott is vásárolt valamit, s mindenütt megmutogatta a szép, nagy gyermeket is.

— A fiam most végzett . . . Diák volt, de nem igen sokat ette a betűt. Olyan magamfajta svihák lesz belőle. Ugy látszik.

— A jogra tetszik menni? — kérdezte az egyik ismerős boltos.

Az öreg felelt a fia helyett.

— Még nem lehet azt tudni. Majd kipróbáljuk, hogy mihez van hajlandósága, már próbálgatjuk is.

Este visszamentek a nagy vendéglőbe, beültek egy sarokba s rendeltek és unatkozva ettek. Valami kis bort is rendeltek hozzá egészen közönséges fajta, amit alig lehet nyelni. Akkor villant meg az öregnek a szeme, mikor egymásután jöttek az ismerős uri vendégek, a főispán, meg egy másik birtokos, a szomszéd faluból, akivel csak követválasztáskor szoktak néha összejönni, meg egy másik ur, a ki a bariton hangjáról nevezetes. Lassankint összejött a társaság. Paroláztak, s a mikor már hangosabbak lettek,

Eseréve, hogy a Zoborhegy tővébe' Kardjával törülte szlávok birodalmát.
S kik hasátlanokként, földönfutók lőnek:
Meghagyta a hasát s jogukat is nekik
És hosszu folyásán tengernyi időnek
Napjaikat itt im velünk együtt élük.

Testvér a testvért se szeretheti jobban,
Amikép mi élünk, velük együtt szépen;
Szakadásnak lángja fel sohase lobban,
Hol ma az oltár áll, Zoborhegy tővében.
Es a hasa immár a hasájuk nekik
S magyarok, bárha a nyelvük még más is;
Ha ellen tör rája, velük együtt védik
S békében élveszik ők is az áldásit.

Csak néha . . . Hies felhő nélkül nincs az ég se,
Villám cikáz sokszor ragyogó mennybolton:
Hangzik fel a szózat: Nem jól van így még se;
De a ki ezt mondja, nem a nép, pár poltron.
Pár tőzgyökeres szláv, — nemcsak a magyarnak,

Hanem ellensége a saját népének;
Ezek, kik lázongást és vizályt akarnak
S ma is még a nagy szláv hazáról beszélnek.

Ez a konkolyhintó, agyarkodó csapat
Szabadon beszélhet, senki se hajt rája;
Bár összetörnének egyik kezünk alatt, —
De e hon ezeknek szintén csak hazája.
S miért büntetnők mi? Magas Zoborhegyén
Áll az oltár immár 's magyarok istene:
Izgatásait majd megelégléven
Árulók csapatát villámmal sujtja le!

Lantos.

Napirend 1896. szeptember 4-án.

Naptár: péntek, szept. 4. — Róm. kath.:
Rozália. — Prot.: Rozália. — Görög-kel. (aug. 23.)
Farkas. — Zsidó: Elul 26. — Nap két 5 óra 8
perckor; nyugszik 6 óra 16 perckor. — Hold két
éjfél után 40 perckor; nyugszik d. u. 4 óra 49 perckor.

Időjárás: hőmérséklet 22 Celsius fok meleg
légnymás 752. Kilátás: a központi meteorologiai
intézet jelzése szerint: hűvös idő, jelentékeny csapa-
dék, nélkül várható.

Veni Sancte a községi népiskola és polgári
leányiskola növendékei részére a belvárosi templom-
ban délelőtt 8 órakor.

— (A hadtestparancsnok ki-
tűntetése.) Az orosz cár bécsi látogatása
alkalmából L o b k o w i t z Rezső hercegnek, a
IV-ik hadtest parancsnokának, mely hadtesthez

előkefekedett a cigány is körülnézni, hogy
vajjon nem adja-e elő magát valami. Még
nem jutottak el a nótáig, arról panaszkodtak,
hogy az idén se lesz semmi ára a búzának,
meg hogy a cseléd mind kötnivaló.

Ezen közben dudorászni kezdett az öreg
valami monoton keserves nótát s még csak
az ajtó mellett csendesen kíséni kezdte a
cigány is. Kedvet kapott más is s egyszerre
hangos lett a nagy füstös szoba. Már táncol-
tak is, félredobálták az asztalt, hogy hely
legyen. Közben ittak, belerepedt egy-egy po-
hár a kocintásba s mikor bejött a rendőr-
kapitány, hogy egy kis csend legyen, oda
ültették az asztal mellé s a cigány tust huzott,
a míg a szájába öntötték a bort, hogy ne
öbégasson.

Már éjfél után vetődött be a nagy szá-
lába két tiszt, egy főhadnagy meg egy vén
szürke kapitány. Ezek is jól vacsorázhattak
valahol, mert muzsikát akartak. Telerakatták
az asztalt borral, belecsapkodtak az üvegek
közé a karddal, hogy csörömpölve hullott
szét a sok csengő szilánk s kiabáltak a ci-
gánynak, hogy odamenjen, a katona az ur.

Az öreg Pali urnak felragyogott az arca,
megpödrögte a bajuszát s míg lassan fölemel-
kedett a székről, odaszólt a fiának:

— A tied a főhadnagy, az enyim a
másik.

a pécsi 44-ik és 52-ik ezredek is tartoznak,
a gyémántokba foglalt „Newsky Sándor“-ren-
det adományozta.

— (Antal Gábor beiktatása.)

Antal Gábort, a dunántuli evangélikus refor-
mátus egyházkerület új püspökét e hónap
13-án iktatják be állásába a pápai evange-
likus református templomban. A püspök f.
hó 11-én délután érkezik meg Pápára, ahol
ünnepélyesen fogadják. Másnap délelőtt gyűlés
lesz, délután pedig néhai Pap Gábor püspök
emlékét ünneplik meg a templomban. A
következő napon, 13 án délelőtt istentisztelet
lesz és akkor iktatják be az új püspököt.
Délután 2 órakor bankett lesz.

— (Percel belügyminiszter Pé-
csett.) Bonyhádi P e r c e l Béla tolnamegyei
főszolgabíró S c h ö n h e r r Elzával szom-
baton tartandó egybekelési ünnepélyére —
mint már irtuk is — P e r c e l Dezső bel-
ügyminiszter is Pécsre érkezik. A belügy-
miniszter szombaton reggel érkezik Pécsre
és H a n n y G a b o r kanonok vendége lesz.
A belügyminiszter neje, valamint P e r c e l
Rudolfné pénteken este érkezik meg Pécsre
s a főispán Mária-utcai házába száll. A bel-
ügyminiszter vasárnap meglátogatja — a
főispánnal együtt — a tűzoltók népmulat-
ságát a Tettyén, hol a pécsi Dalárda este 6
órákor szerenáddal tiszteli meg.

— (Követésre méltó példa.)

H o r v á t h D., helybeli bőrkereskedő, belé-
pett a pécsi önkéntes tűzoltó egyesület ala-
pító tagjai közé.

— (A hazai orgonakészítők
kongresszusa) e hó 6 án lesz a budapesti
IV—X. ipartestület vámház körüti helyiségé-
ben. Ez alkalomból tegnapelőtt délután
Schunda V. József cs. és kir. udv. hang-
szergyáros, ipartestületi elnök vezetése alatt
egy küldöttség tisztelgett Bogisich Mihály
címz. püspöknél, arra kérve fel őt, hogy
fogadná el a kongresszus diszelnökségét. Bo-
gisich az Ország Sándor budapesti, Angster
J. pécsi és Szalay Gyula sz. fehérvári orgo-

A többiek egyszerre körülvették őket,
de már hiába. Az öreg előre ment, a fia meg
utána s aztán egyszerre vége lett mindennek,
Míg az ember-tízeg számlál, a katonák már
az utcán voltak. A rendőrkapitány szaladt
utánuk, hogy a sapkájukat kivigye nekik, a
többi meg benn éljenezte a vitézeket, akik
csendes nyugalommal hajtottak fel egy egy
pohár bort a munkára s nem néztek egy-
másra, nehogy összemosolyogjanak, ami kér-
kedésnek látszanék.

Egy óra mulva már ott volt négy tiszt.
A két Hardy is adott hozzájuk négy urat s
aztán hamarosan rendbe jöttek.

Másnap már az egész város tudta, hogy
mi lesz a kaszárnyában. Elállották az utcát,
alig tudott helyet szorítani a kocsiknak a
rendőrkapitány ur. Kilenc órára vége volt
mindennek. Az öreg ur az arcára kapott
egyvet a szürke kapitánytól, a főhadnagy pe-
dig egy derekas vágást a mellén keresztül
le a csipőjéig. Még egy kicsit mámorosak
voltak. Összeccsókolóztak mind a négyen s
most már együtt mentek vissza a nagy ven-
déglőbe.

— Bevezettem a fiamat a világba öreg
cimborám, — mondta a vén Hardy a szürke
kapitánynak. Éppen kapóra jöttetek . . .

Thury Zoltán.

nakéssitókából álló küldöttséget igen szívélyes előzékenységgel fogadta és a diszelnökségi tisztséget elvállalta.

— **(Névmagyarosítás.)** Breier Béla, kaposvári illetőségű szegzárdi lakos, vezetéknévét belügyminiszteri engedéllyel Berkesre magyarosította.

— **(Kasszinó estély.)** A pécsi Nemzeti Kasszinó tegnap este tartotta negyedik s ez évadban utolsó kasszinói estélyét. Ez estélyek — mint annak idején sorban elreferálhattuk róluk — igen szépen sikerültek s a tegnapi épen nem maradt el a három első megett a siker tekintetében. Az estély igen látogatott, élénk és kedélyes volt; sőt a tánc kedv mintha a három előbbi estély tánc kedve fölé emelkedett volna. Hogy is ne, ki kellett táncolnia magát ez estélyen a fiatalágnak s el kellett bucsuznia a kasszinó fényes táncteremtől, a mely csak a farsang idején fog újra megnyitni.

— **(Zrinyi Miklós emlékezete.)** E hó 7-én, hétfőn, lesz évfordulója Szigetvár elesésének Szulimán török császár hadserege előtt. A szigetváriak e napot, most — a millennium évében — kiváló fényvel szándékoznak megünnepelni. A róm. kath. templomban istentisztelet lesz, melyen az ünnepi szentbeszédet Kálmán Károly, sóskuti piébános, a jelestollu egyházi költő mondja; a város minden rangú és rendű lakossága pedig délután népnünnep, este az egyletekben társasvacsorákon emlékszik meg Zrinyi Miklósról, a szigetvári hősről.

— **(Az israheliták ünnepe.)** A jövő kedden lesz izraelita polgártársainknak újévi ünnepe. A világ kezdete óta az 5656. évet számítják most az israheliták, mely hétfőn ér véget s kedden az új év, az 5657-ik esztendő kezdődik. Az újév háromnapos ünnepe a pécsi izr. hitközség imaházában fényes istentiszteletek és ünnepi beszédek lesznek. folyó hó 10-én, Jom Kippur nagy napján szintén nagy fényvel üli meg az ünnepet a zsidóság.

— **(Országos ügyvédgyűlés.)** A millenniumi ünnep alkalmából az ország ügyvédi kara gyűlésre jön össze a fővárosban. A gyűlés f. hó 18-án délelőtt veszi kezdetét a budapesti ügyvédi kamara palotájának disztermében s előadást tartanak Robitzek József dr., Nagy Dezső dr., Sik Sándor dr., budapesti. Stassik Ferenc dr., szegedi, Hlatky Endre, nagyvárad, Sziklai Ottó pozsonyi és Pleininger Ferenc pécsi ügyvédek. Pleininger Ferenc, lapunk felelős szerkesztője, mint a pécsi kamara titkára „a bírák, ügyészek és ügyvédeknek a társas bíróságok előtti nyilvános tárgyalások alkalmával az igazságszolgáltatás méltóságának megfelelő s lehetőleg egyforma hivatalos öltönyben való megjelenéséről“ tart előadást.

— **(Elhagyta a családját.)** Szomorú családi dráma végét jelenti az a rendőri körzés, mely most érkezett a pécsi rendőrséghez. A dárdai főszolgabíró körzötteti L o z a n o v J e f t o, hercegszöllői illetőségű, Jessefeld-pusztai bérest, aki a napokban nejének és két gyermekének hátrahagyásával eltűnt a pusztáról. Szegény emberek nyomorúsága volt eddig is a család állapota s a

férj és apa — megunva végre a nyomorgást és családjának panaszait — egy gyenge pillanatában elhagyta azokat. Talán azért, hogy munka után nézzen valahol és segítse őket a távolból is, ha teheti; vagy talán másért, talán egy iszonyu gondolat hatása alatt, hogy — megválk a nyomorúságos élettől. Pedig valamikor szebb remények vezették az életben a férfit; meghásasodott; szerelemből vett el egy hozzá hasonló szegény leányt és a két szegényből... egy pár lett. Jött azután az istenáldása is rájuk... két gyermek sirt kenyérért s az apa nem tudott nekik adni. Most már vége a családi drámának; a férj eltűnt és a magára maradt asszony nevelheti a két árva gyermeket is. Pedig felneveli. Az asszonyok e tekintetben erősebbek százszor, mint a férfiak.

— **(Leesett a templom tetéjéről.)** A szegzárdi róm. kath. belvárosi templom tetéjét leszedte a múlt hónapban dühöngött rettenetes vihar. A templom repedésén most doigoznak a bádigosok, a kiknek munkája szinte életveszélyes a meredek tetőn. Szeptember elsején mégis találkoztak vakmerő iskolás fiúk, a kik felmásztak a tetőre, melyről ketten le is zuhantak. Egyik az arcát, orrát zuzta össze, a másik pedig, Studet Géza 10 éves fiú, oly szerencsétlenül esett le, hogy szőrnyet halt.

— **(Az idő.)** A szeptember, úgy látszik, kitesz magáért s lefőzi a kánikulás augusztust, mely kánikula helyett csak vihart, jégesőt, pusztulást hozott. Egész augusztuson végighúzódtak ezek a viharok. Baranya-Mágocsról írják, hogy ott augusztus 31-én volt ismét felhőszakadás, pedig alig múlt el nap eső nélkül és szél, vihar nélkül. A zivatarok koronáját aug. 31-ike hozta meg. Ugy fél 12 órakor hirtelen beborult a nyugati határ felől és néhány rendkívüli erős menydörgés és villámlás után csak úgy szakadt a zápor. Pár perc alatt patakká vált... utcán végig húzódó kis árok és az utca közepén is térdig ért a víz. A mezőn is sok kárt tett, az amugy is már rodthadásnak induló burgonyát és takarmány répát kimoszt, a kukorica és takarmány-növényeket lenyomta. A víz igen sok háziállatot is elso-dort.

— **(Önfeláldozó apa.)** Jól mulatnak most egy ősmert nevű megyebeli gazdag földbirtokos példátlan önfeláldozásán, amelylyel magáról megfélekedezett vőlegényfia számára megmentett egy vessedelembe forgott jó parthiet. Ugy történt az eset, hogy a fiatal ur jegyben járt a szomszédos község egyik szép és gazdag leányával. Hanem a háztűznézés alkalmával a szerencsétlen vőlegényjelölt azt a ballépést követte el, hogy egy másik leánynak nagyon is mélyen talált a szemébe nézni s kilenc hónap múlva, még az esküvő előtt, egy siró porontyot vittek a vőlegény házához. A kicsikének az anyja fenyegetőzött, hogy mindent fölfedez odahaza, ha gyermektartási díjat nem kap. A vőlegény és apja kétségbe voltak esve. Féltek a botránytól, de még jobban féltek a menyasszony gazdag hozományát s végre is a családi tanács elfogadta az öreg urnak azon mentő eszméjét, hogy majd elvállalja ő a könnyelmű fiú becsületeért és boldogságáért az apaságot.

Est a modus vivendit, bár nem minden aggodalom nélkül, a mama is magáévá tette. A bukott leánynyal csakugyan létrejött az egyezés. Végkielégítésül néhány száz forintot kapott, de ennek fejében azt is meg kellett ígérnie, hogy ha apját kérdésik a fiúnak, az öreg urra fog hivatkozni. Ezzel a fenyegető fellegek elvonultak a tiszteletbeli apa hása fölé s néhány nap múlva haza hozzák a szép és gazdag menyasszonyt.

— **(Hűtlen szerető.)** A szentlőrinci szolgabírótság táviratban kereste ma meg a pécsi rendőrséget, hogy nyomozzon egy Szentlőrincről megszökött leány után. A leányt P e s t i Zsuzsannának hívják s tegnap eltűnt a községből. Eltűnése nem nagyon aggasztana senkit sem, csak az a baj, hogy magával vitte a szeretőjének, L ő r i n c Jánosnak, az összes ruháit is. A leány szerelmi viszonyban állott a legénnyel és az annyira bizott benne, hogy a gondjaira bista úgy a ruháit, mint a fehérneműit. Ugy látszik azonban, hogy Pesti Zsuzsanna szerelme csak időleges volt s elmúlván, új hazát és új szerelmet akart keresni. Ezt a szándékát ki is vitte, mert eltávozott a községből, de hogy ne menjen el minden emlék nélkül, magával vitte a kedvese ruhaneműit is. Bizonyára azonban nem azért, hogy gyönyörködjék azokban, hanem hogy eladja őket s így jusson pénzhez. A rendőrség most nyomozza itt Pécsen is, hogy hátha itt húzta meg magát a hűtlen szerető, az ellopott emléktárgyakkal együtt.

— **(Kutya-pőr.)** Megirtuk annak idején, hogy elveszett egy vizsla kutya, mely — gazdája távollétében — a házbeliék őrzetére volt bízva. Azoknak félelme pedig nagy vala, mikor a kutya elveszett, mert nem szerették volna úgy visszlátni a gazdájukat, hogy a kutya is ne örüljön a visszlátásnak. Nosza szaladtak a rendőrségre, hogy kurrentálja a kutyát s még jutalmat is ígértek a becsületes megtalálónak. A kutya azonban nem is vészett el, csak eltévelyedett s egy Xavér-utcai hátszobán talált kóborlásai után nyugodalmat. Ott tartották aztán, etették, gondosták s mikor megtudták, hogy kié, szépen hazavertették. És pedig tegnap történt meg. És ma már per készűl a kutya miatt, illetve azért, mert sem a „megtalálásért, sem azért, hogy heteken át tartották, etették a kutyát, nem akarnak a megtalálónak semmit sem fizetni.“ Ma délelőtt jelentette is az illető az esetet a rendőrségnél s onnan szépen eligasították a községi bírósághoz, a hol be is adta a panaszát, követelvén naponként 30 krajcárt a kutya tartásáért. Hogy a kutya-pőrnek mi lesz a kimenetele, az még a jövő titka; tanulságos az esetből az, hogy „a mit találás, jelentsd be a rendőrségnél.“

— **(Ezer tombola-tárgy.)** Van már ennyi tombola-tárgy a vasárnapi népnünnepélyre. Ajándékok azonban a tombolához még mindig elfogadtatnak s azokat a rendezőség R e e h György rendőrkapitány, tűzoltófőparancsnok keszeihez kéri küldeni. Különb a rendezőség lelke R e e h György rendőrkapitány, a ki S e l é n y i Antal rendőrbistossal együtt fáradhatatlanul munkálkodik a mulatság sikerén, a mi nem is fog elmaradni.

— **(Jön a császár!)** Volt alkalomunk már egypárossal megemlékezni egy szerencsétlen, szánalomraméltó öreg asszonyról, ki meghibbant elméje miatt többször dologt adott már a rendőrségnek is. Az öreg, 97 éves ösv. Agulárné ez, a kit a kórházba is vittek már ápolás végett; de persze onnan kibocsájtották, mert hiszen nem közveszélyes őrült s csak egyes gyenge pillanataiban tesz olyant, miből elmegegyengeségre lehet következtetni. Csak hogy az a baj, hogy — mikor ez a gyenge pillanat rájön — reniesen soha sincs kéznél, a ki segítsen rajta, lecsillapítsa, se övéi közül senki, se a rendőrség s ilyenkor astán csak megbotránkozására van a közönségnek. Legujabban — mint értesülünk — a szerencsétlen öreg asszony azt a szokást vette föl, hogy kimegy a vasuti indóházhoz és ott mindenkinek azt ujságolja, hogy „jön a császár!” A császárt várja szegény és megszólít mindenkit, hogy „nem látta e a császárt? nem jött-e már meg a császár?” mert a császárnak meg kell jönnie, ő tudja és azért várja, hogy beszélni akar vele. Sőt mikor az érkező utasok — a mi állomásunknak nem valami díszére szolgáló — kijáró kapun kifelé özönlének, oda furakodik közéjük és ismert, ismeretlen embert egyformán megszólít, hogy „hát a császár nem jön?” Talán módját lehetne valahogy ejteni, hogy a közönség ilyen szánalmas jelenetekről megkíméltesse?

— **(Veni sancte.)** A főreáliskola növendékei vasárnap, f. hó 6-án reggel 7 órakor tartják meg a szokásos Veni sanctét az irgalmasok templomában. A misét Dobos Antal kanonok tartja, míg az énekkar Hahn Bernard miséjét adja elő Eckhardt zenetanár vezetése alatt. Offertorium alatt Schneider Istvánné urhölggy fog énekelni egy szép betétet Rottortól.

— **(Központi választmányi ülés.)** A megyei központi választmánya f. hó 11-én (pénteken) délelőtt 10 órakor a vármegyeház közgyűlési termében ülést tart.

— **(A leghűvösebb augusztus.)** A múlt hónap meteorológiai tekintetben, szakemberek állítása szerint, a század legérdekesebb hónapja volt. A lefolyt augusztus az időjárás valamennyi szabályát és módját megcaufolta s még Falb, a híres időjós is az augusztusi időjárásra vonatkozó proféciáiban nagyon megtévedett. Szerinte augusztusban folyton fokozódó melegnek s a hónap első felében száraz időjárásnak kellett volna lennie. Tudvalevő azonban, hogy az elmúlt augusztusnál hűvösebb, nedvesebb és kellemetlenebb augusztusban még alig volt részünk. A higany némely napon nem mutatott többet 12—13 Celsius-foknál. Eső pedig volt annyi, amennyi rendes körülmények között augusztus, szeptember és október hónapokban összevéve szokott lenni. Babonás emberek már most azt tartják, hogy szeptemberre nem is maradt eső, úgy hogy szép és száraz ősznek nézhetünk elébe. A babona azonban semmivel se valószínűbb, mint a Falb féle tudományos időjósítás.

— **(Meghiúsult lopás.)** Ma reggel a piacon Csikós Franciska, pellérdi leányzó kosarát egy csavargó nő el akarta lopni. Míg a leány a vevőinek kínálhatta a friss

vajat, turót, addig az asszony mellé furakodott s egy őrisetlen pillanatban megfogta a kosár fülét. De őt is fülön ragadta a leány azonnal és lármát ütve már akarta betessékelni a rendőrségre, mikor az asszony kiszakította magát a kezei közül és eltűnt a néptömeg közt.

— **(Embervérre szomjazott.)** Híres verekedő hírében állt a telegéri puszta Csap Béni, béreslegény. Legutóbb tegnapelőtt a verekedésre szomjas a kocsmában erőnek erejével belekötött két udvari emberbe. Folyton azt kiabálva, hogy „még ma embervért iszik”, késsel támadt a nyugodtan iddogáló parasztoakra, a kik azonban szinte nem vették tréfára a dolgot, hanem közös erővel úgy lódtották ki a kocsmából, hogy betört fejfel tápázkodott fel a földről, s a jobb keze kificamodott. És így a híres verekedő póruljárt, mert — bár embervérre szomjazott — csak a saját vérében gyönyörködhetett mégis.

— **(Megugrott verekedő.)** Tegnap este 10 óra tájban a külső Árpád-utcán egy minden áron verekedni akaró csavargóval gyűlt meg két munkás embernek a baja. A csavargó, ki — úgy látszik — pálinkájó estét csinált magának, elállta a békésen hazafelé igyekvő munkások útját s beléjük akart kötni. Az egyiket már torkon is ragadta, mikor a másik hátulról egy erős ökölcsapást mért rá, úgy, hogy ettől mindjárt elment a verekedő kedve. Még erőszakkal léket akart vágni valamelyik koponyáján az előrántott késsel, azonban letéperték és elvették tőle a kést. A csavargó ekkor kirántotta magát kezeik közül s kerekét oldott.

— **(Az eszedéves kiállítás sorsjátéka.)** A kiállítási igazgatóság tárgysorsjátékot rendezett, melynek jövedelméből 80% a hazai ipar segélyezésére fordítatik. A játékterv szerint 19.848. kiváló műizlést mutató ipari, illetőleg háziipari tárgy sorsoltatik ki 160.000 korona összértékben. A főnyeremény 20.000 koronával van előirányozva. Van még 10.000, 6000, 2000, 1000, 400, 200, 100, 10 stb. koronás nyeremény, melyek közül az első tizenhárom nyereménytárgy értékét a nyerő 20% levonás mellett készpénzben is átveheti. A húzás a m. kir. lottóigazgatóság közbenjárásával f. é. október hó 1-én fog megtartatni s egy sorsjegynek az ára 40 fillér (20 kr.) Ezen sorsjáték tekintve annak nemes célját, valamint a húzás által nyújtandó előnyöket, a mennyiben a befolyó összegnek 80%-a a játzó közönségnek visszaadatik, a támogatásra kétségen kívül igen érdemes s mi ajánljuk azt a hazafias közönség figyelmébe s lapunk t. olvasóinak pártfogásába. A szóban forgó sorsjegyek akára kiállítási igazgatóságtól közvetlenül, avagy a fő-elárusító helyen, Budapesten IV. ker. Károly körút 24 szám alatt vehetők meg. A sorsjegyek a készpénz előzetes beküldése mellett bérmentve küldetnek meg.

— **(Lóköttők harca.)** Petrá s Abriis nagybajomi lakostól vagy egy héttel ezelőtt ellopták az istállóból egy pej kanca lovát. A lótolvajt azonban a legszorgosabb kutatás dacára sem bírták mindeig feltalálni s végre tegnap nyomára jöttek az elloptott kancának. Ugy esett a dolog, hogy a gaz-

dához beállított egy kóbor cigány és elmondta neki, hogy egy az ő elveszett lovához hasonló látott itt és itt s tudja azt is, hogy az a ló kinől van. A gazda fogta magát, elment a cigány által megnevezett emberhez Szillba és ott meg is találta a lovat. A ló az illetőhöz vétel útján került s az amint leirta a két cigányt, a kiktől vette, Petrá s azonnal ráismert az egyikben arra, ki neki tudtára adta, hol van az elloptott ló. A furcsa história nyitja pedig az, hogy a két lóköttő összeveszett a ló árán s ezért az egyik elárulta a másikat. A lóköttők harcából az az egy haszon volt, hogy az elloptott ló meglelt; de rájuk meg az a kár háramlik, hogy most erősen nyomozzák őket és bízhetőleg kézre is kerülnek. — Ehhez hasonló esetet ir különben tolnai levelezőnk. Ott is lovat lopott két lóköttő cigány; de ezek meg az uton összeveszték a ló felett s a vége az lett, hogy az egyiket tegnap reggel bevett fejfel találta meg egy utszéli árokban. Kihallgatásakor bevallotta a lólopást s megnevezte társát is, a ki — csak hogy övé legyen a lopott ló — összeveszett vele és vérbefagyva hagyta az országuton. A nyomozás folyik kézrekerítése iránt.

— **(Pécs város virilistái.)** A polgármesteri hivatal közhírré teszi, hogy a kir. adóhivatal a legtöbb adót fizetőkről egybeállított ama névlajstromot, melynek alapján az 1897 ik évre a legtöbb adót fizető bizottsági tagok névjegyzéke összeállítva lesz az igazoló választmány által, elkészítette s az a városi jegyzői hivatalban f. hó 15-től számítva 8 napig, vagyis f. hó 23-ig bezárólag, a hivatalos órák alatt betekintés végett kitéve lesz, hol a netán tévesen kitétt adóösszeg helyesbitése iránt a felszólamlás beadható.

— **(Katonai utóállitás.)** Folyó hó 5-én (szombaton) katonai utóállitás lesz a Scholz féle sörházban. A katonai utóállításra a folyó évi sorozástól felülvizálatra utasított hadkötelesek lesznek a katonai és polgári tagokból álló bizottság előtt felülvizálatra, hogy vajjon fegyverviselésre utasittasának e, vagy újabb határidőben felülvizálatra jöjjenek?

— **(Vége a féláru menetjegyeknek.)** A m. kir. államvasutak igazgatósága a féláru jegy váltására jogosító igazolványok alapján a mérsékelt áru menetjegy füzetek kiadását múlt hó 31-ével beszüntette, az ezen időpontig váltott féláru füzetjegyek azonban ezen időponton túl is felhasználhatók.

— **(Egy ifju ur balesete.)** Nyári éjjel, óra egy. — Urfi lumpolt, hazamegy. — Konyha sötét, jól vigyáz. — Jobbra-balra hortyogás. — Urfi ivott, ámde ma — itai még nem ártana. — Lopva járkál, tapogat. — Konyhaszekrény bort i. ad. — Sok üveg, egyet levelez. — Bor lesz benne, kellemes. — Urfi iszik egy nagyot. — Csöppecske sem marad ott. — Savanyu arc, rája bum! — Nem bor, de petróleum.

— **(Eszékiek a kiállításon.)** Az eszéki kereskedelmi és iparkamara tagjai ma délelőtt 8 órakor érkeztek Budapestre a központi pályaudvarba a kamara elnökének vezetése mellett. A tisztán kereskedőkből és iparosokból álló tekintélyes

csapatot a kiállítás igazgatósága, a budapesti kereskedelmi és iparkamara, a magyar kereskedelmi csarnok és az országos ipar-egyesület küldöttsége fogadja és a testület tagjai fogják őket kalauzolni. Délelőtt 11 órakor vonulnak a vendégek testületileg az eszéki kamara elnökének vezetése mellett a kiállítás területére, a hol délután 2 órakor banket lesz tiszteletükre az ünnepségek csarnokában.

— (A hajósinas regénye.) Eberling József, tolnamegyei, paksi születésű, 17 éves hajóslegényt keresik. A gyerek a „Zimony“ nevű hajóról, hol szolgálatban volt, eltűnt. Eltűnt pedig a nélkül, hogy valaki tudná hová ment; eltűnt, bár semmi oka sem volt a szökésre. Nem is ebben keresik az eltűnt hajósinas eltűnésének okát. Az igazi ok a szerelemben keresendő. A gyerek a mostani millennáris napokban megismerkedett a fővárosban egy leánnyal. Hogy kivel: az mellékes. Hiszen abban a nagy Babelben annyiféle csinos leánnyal lehet megismerkedni, hogy a név végre is mellékes. A leány csinos volt, kedves volt és a hajós inasnak annyira megvette a szívét, hogy az minden szabad idejét az oldala mellett töltötte. A múlt vasárnap azonban a leány csak eltűnt lakásáról, hol a gyerek fel szokta keresni. Talán éppen azért ment el, hogy megszabaduljon a szerelmes gyerektől. A hajósinas azonban ezzel nem érte be; utána tudakozódott mert azt mondták neki, hogy vidékre utazott, ő is elment

utána. Pedig a leány ott maradt a fővárosban. És mert a hajósinas még ma sem jelent meg a hajón, hát körözik. Ez a szerelmes hajósinas regénye.

Legujabb brillánt-ékszerek u. m. kar-kötők, gyűrűk, fülbevalók, haj-, mell- és nyaktűk, továbbá valódi arany, ezüst uri női órák és lánczok valamint valódi ezüst és china ezüst iparművészeti tárgyak és különféle ékszerek igen dus választékban és igen mérsékelt áron kaphatók Schönwald Imre ékszer-gyárosnál Pécsen, Király-u. hatyru épület. Kívánságra fenti czég minden-hová választékot beküld.

A KÖZÖNSÉG KÖRÉBŐL.+))

Tegnap egy barátom azt mondta nékem, hogy a 30-án tartott műkedvelői előadás költségeihez csatolt számlám megjegyzésekre adott okot, némelyeknél. Ezen megjegyzésekre nekem is kell megjegyzéseket, illetve észrevételeket tennem.

1-ször. A kis műkedvelők eljöttek hozzám, hogy a nőegyleti helyiség termében akarnának játszani a megsérültek javára, szerezsek darabot és tanítsam be őket arra. Ők Valentin urat már megnyerték az anyagiak vezetésére. Én azt válaszoltam, hogy: baba színházat sem nem rendezek, annak szereplőit pedig annál kevésbé tanítom, mert lessámítva a befolyandó jövedelemből oly költségeket, milyenek a disszettek, színpad

stb. előállítása — az ugy is kis teremben — mi sem maradna a sérültek javára, hanem jöjjenek össze a nevezett teremben vagy 60—70 en mindkét nemből, azokból válasszok alkalmas erőket és ha talállok, az esetben elfogadom a tanítást, de nem a teremben, hanem a színházban leendő előadásra. A gondolat tehát, hogy a színházban tartassék az előadás, tőlem eredt.

2-szor. Kijelentettem előre, hogy én neki fekszem a tanításnak, és rövid két hét alatt, betanítom a darabot úgy, hogy annak előadása még a pécsi műértő közönséget is megfogja lepni (már t. i. gyermekektől). De ezen hetekig tartó fáradságomat tőlem senki sem követelheti ingyen. Minden megtartott próbáért tehát 3 frtot fogok felszámítani azon hozzáadással, hogy a költségek kifizetésénél én maradok utolsónak, és ha nem lesz miből, akkor nem kapok semmit. Ezért a 3 frtnyi egy próbás díjért pedig nemcsak tanítottam, hanem ügyeltem, rendeztem, tanítottam, karmesterkedtem, kifestettem az apróságokat, plakátok és színlapok kéziratait fabrikáltam stb., tartottam pedig 74 órai próbát, sőt egy pár nap hivatalba sem mentem, díjazott helyettesemről kelle gondoskodnom — reggeltől délig, délután 6 óráig és nyomban utána setét estig a zongorateremben énekpróbák — nos és mindezekért a számlabeli 51 frtból egy órai küzdésért jutott részemre körülbelül 70 kr. A kik néha megtiszteltek és jelen voltak a próbákon, így fejesték ki magukat: „ezt a türelmet, ezt a fáradságot

téve gazdagságukat, a vagyonukat elrabolva álltak véres boszut rajtuk elkövetett, de jogos gyalázon.

Szegény aorszöldözte haza! Ez idők voltak reád néze a valódi kuruc-idők; ezek tették tönkre eródat, ezek ásták alá hatalmadat, ezek juttatták nyomoruságra gyermekeidet, s ezek adták kezébe a koldus botot!.. Fényes idők — gyászos napok.

I.

„Kecskemét váross, alföld édes anyja.“

Abban az emlékezetes kuruc világban, a nagy szabadsághős, II. Rákócy Ferenc fejedelemsége alatt a Tisza s Duna közén, a nagy magyar alföldön egy felől termő szántóföldek, más rézről beláthatatlan homokos puszták között, melyek napsütötte kopár síkján csak a legelésző juhnyájak egyhangu kolompolása hallatszott, feküdt a város, melyben elbeszélésünk játszik. Csinos, fehér házai tömkelegéből messze kifénylött templomai karcsu tornya, megaranyozva a napnyajas sugaraitól melyek körülrepdesték, mint szerelmes pillangók az ezerszínű, illatos virágot. A két templom körül csendes, nyugodt méltósággal terült el a halottak nyugvóhelye, kimagasló siremlékeivel, me-

Ifju, büszke vezér állt először a szabadságharcosok élére. Pályája, mint fénylő meteoré, oly diceőséges, oly híres volt; de fájdalom, oly egyszerre hanyatlott is le. Fegyverei mindentűt győztek, léptét mindentűt hódolat környezé; a megszabadított nép hálás szemekkel tekintett fel megmentőjéhez s revét ajkaira véve, szíve legbensejébe rejté el azt. Ime, azonban egyszerre csak megjelenik a gonosz Ármány s elhinti a gyilkoló mérget a győztesek között. A vezér kénytelen hazája egyik ellenségéhez folyamodni, hogy a másiktól megvédhesse azt: a török fegyverektől kér segílyt. Ez időtől fogva csillagja hanyatló félben van: legjobb barátai, hivei a hűtlenség, a nagyravágyás bélyegét sűtik reá s ott hagyva zászlóit, melyek alatt annyit győztek, de még többet türtek reménylő kebellet, visszatérnek a zsarnokhoz, hűséget esküdve neki. Így teszik tönkre egy nép törekvését, így visszik azt az elkeseredés örvényének szélére, így vesznek kétszeres igát vállaikra, melynek ónsulya alatt térdük össze roskad s ők tehetetlenül fetrengenek meggyalázóik lábai előtt. S ekkor az elhagyatott vezér az utolsó eszközhöz folyamodik: Thököly Imre az lesz a Bécsen víni készülő padisah számára, mi volt egykor Szapolyai János király, — vezetője, kalauza. Végre minden törekvése megghiusul. az egykor szeretett, ünnevelt, imádott kuruc vezér, megvetve, lenézve hagyja el szülőföldjét, melyért élt s szenvedett, mely mégis miként jutalmazza! Elmegy, idegen földre, idegen országba; elmegy, de többször visszajön, mert nem engedni nyugodni hazaszeretete; visszajön, hogy talán valamiféle módon segíthetne honján, de mindhiába; a

nincs pénz, a miért megtenném" és én megtettem, nem az egy órai 70 kr. díjért, hanem azért, mert élvezet volt azokat a megannyi való talentumos szegye tanulókat tanítani, tudtam, láttam, hogy a mesterre úgy, mint a tanítványaira dicsőret vár; hogy pedig ilyen fényes anyagi sikert arattunk, köszönjük a két lap, a „Pécsi Napló“ és „Pécsi Figyelő“ jóakaratu támogatásának és a nemes közönségnek, lelkünk pedig nyugodt, hogy a megsérülteknek 166 frtot juttathattunk.

3 szor. Oly darabról kellett gondoskodnom, mely részint Pécsen szinre nem került, a mi minden esetre vonzóbb, mint a szinészek által lejátszott, és azok játékaival összehasonlításra okot szolgáltató szinmű; de megoly darabról, mely a gyermekek lelki világával össze egyestethető. A darabot, a tulajdonosa a bevétel 10% ért engedte át — lehetett volna 20 frt bevétel, akkor 2 frt jutott volna a darabért, de mert több volt, ennek 10%-át kellett kiszolgáltatni a tulajdonosnak.

4-szer A megemmisült 3 drb. szerep, u. m. Katalin, Gyula és Zsuzsanna, melyek a darab majdnem 2/3 részét teszik ki, 2 frtnyi leírás díjja igazi ajándék. Tisztelettel

Bogyó Alajos.

Művészet, irodalom.

○ Bosnyák kiállítási katalogus. Az Ezredéves Országos Kiállítás bosnyák-hercegovinai osztályának katalogusa most hagyta el a sajtót. Ez a 22 ivre terjedő kötet magyar és német szöveggel jelent meg. Két

résre oszlik: az általánosra és a speciálisra. Az általános rész tulajdonképen Bosnyákország és a Hercegovina monográfiája, a melyből az olvasó tárgyilagos tájékozást nyer az okkupált tartományok viszonyairól. A bevezetés a geográfiai, történelmi, vallási, gazdasági, kulturális, igazságszolgáltatási, kormányzati stb. viszonyokat és intézményeket ismerteti, aképen, hogy tiszta képet alkothattunk magunknak arról, ami 1878. óta ezeknek az országoknak a fölvirágoztatására történt. Különösen érdekes fejezetek szólnak a műiparról, a sokszorosító iparról (irodalomtörténeti váslattal) és az etnográfiai viszonyokról. Magyar nyelven ez az első könyv, a mely pontos statisztikai adatokkal támogatva alaposan előadja, minden dicsekedés nélkül, a száraz tényekre támaszkodva, hogy az osztrák-magyar kormányzat tizenhét esztendő alatt milyen nagy eredményeket ért el a reábizott európai mandátum végrehajtásában. Hiteles szöveg ahhoz a fényes képhez, amelyet az Ezredéves Országos Kiállítás pompás bosnyák-hercegovinai osztálya tár elénk Bosnyákország és a Hercegovina meglepő haladásáról. Aki tájékozást óhajt szerezni ezeknek az országoknak a viszonyairól, pedig kívánatos volna, hogy Magyarországon minél többen tudják, mit csinál a Száván túl Kállay Béni, annak melegen ajánljuk figyelmébe a Hörmanu Konstantin kormánytanács, a bosnyák-hercegovinai országos kormány kiállítási biztosa által rendkívüli tárgyismerettel nagyon ügyesen és tanulságosan összeállította

ezt a könyvet, a melynek címe Bosnyákország és a Hercegovina az Ezredéves Országos Kiállításon. Mindenütt megtaláljuk a szükséges adatokat ahhoz is, hogy összehasonlíthassuk a multat a jelennel, és ekképen magunk megítélhessük, hogy mi történt a lakosság javára 18 év alatt. A kötet második részét a speciális katalogus képezi. Ez azonban szintén nem a számok pusztá felsorolása, hanem ugyancsak sok becses kulturális, kereskedelmi, statisztikai és ipari adatot tartalmaz, mi által előnyösen különbözik a sablonszerű kiállítási katalogusoktól, mert minden nevezetesebb tárgynál mindjárt utal azokra a viszonyokra, a melyek között létrejött, és tájékoztat az illető szakma fejlődése, valamint jelenlegi helyzete felől. A kötet díszes kiállítása a Pesti könyvnyomda-részvénytársaságot dicséri: ára 50 kr. — Ugyanez a könyv miharább meg fog jelenni bosnyák nyelven is, még pedig latin és cyrill nyomással.

Közgazdaság.

□ A gabonaárak emelkedése. A gabona tőzsdéken felszökkentek az árak, a hausse végig szaladt a világ minden borszóján. A folytonos esőzés és a hetek óta tartó rossz időjárás a termésekben nagy kárt okozott mindenütt, a termés eredménye sehol sem felelt meg a várakozásnak és a beállott hiány természetes következménye az árak fellendülése volt. A mult évben ebben az időszakban az ellenőrizhető készlet kilenc millió hektoliterrel több mint az idén, és a mult évi 556 millió hektoliterrel szemben az idén csak 520 millió hektoliter búzát arattak.

kétfejű sas az ur már a csontalmazokkal fedett téreken, hol iszonyu boszuló tort tart. A vezért idegen föld idegen rögje földi el; teste ott száll sirba a messze vidéken, de szelleme honn marad, hogy ragyogó példájával lelkesítse bámulatos tettekre a már újra felkelt harcosok szent csapatját . . .

A nagy Rákócyak nemes sarja: II. Rákócy Ferenc-vezei kezébe a szabadság zászlóját s megfujja ajkaival a hadi kürtöt, melynek hangja új erőt önt az elcsüggedt keblekbe, hasonlólag az egykor Kárpát ormán harsogó Lehelhez. Az ő pályája már hosszabb, az ő küzdelme már kinosabb: dicsősége tetőpontját, reményeinek teljesültét, melyeknek központja a haza, lassan éri el, de bukásához is lassan közelit, mint a halállal vivódó beteg; mintha érezné, mintha tudná, hogy nyomába nem fog senki lépni, hogy nem akad senki, ki a roncsolt zászlót felemelje a vad ellen lábai elől s csókjaival halmozva, könyeivel áztatva, még egyszer magassan lobogtassa s kikutzdje kardjával számára a helyet a győzők sorában. E szép e dicső napokat nevezik kuruc világnak.

Kuruc-világ! A te fényed átvilágol a homályos multból, a késő unokák felé, s emléked betölti kebleiket s megtanít az erények legnagyobbikára, legfenségebbikére, a szent, az önzetlen, az önfelelő hazaszeretetre. Vezérid távol a hazai földtől, idegen hant alatt pihennek. De elviszi hálánkat a szellő, megviszi hozzájuk gyermeki könyeinket, a szeretetet, s bíruk, melyet zarándokolva, szent kegyelettel keresük fel, kizöldül, kivirágzik az emlékezet örökké nyiló, illatozó virágjától . . .

Kuruc világ! Te méltán viseled e nevet. Illik hozzád e név, mint a dicső harcok korához, midőn minden magyar fegyverrel kezében állt hazája ellensége előtt. megvetve, lenézve az elkorcsosult fajt, ki elég hálátlanul, hűtlen lett honjához, hogy hű maradhasson fejedelméhez, s ki szegyen pir nélkül el tudta viselni a megvető szót, melylyel illették, ki nem sütötte le szemét, ha labancnak kiáltották. Illik hozzád e név még más okból is. . . Midőn a magyar pártokra oszolva, mint kuruc és labanc iszonyu kegyetlenséggel ölte, gyilkolta egymást, nem látva a könyörgő, térdelő hazát, kinek összekulcsolt kezeire az ellen kárörvendő vert bilincseket, ez iszonyu kor valóba kuruc-világ volt! . . . Midőn ez esztelen pártoskodáshoz hozzájárultak még a haza fiai is, kiket csak nem rég fogadott kebelébe, s kik már is testvéreik ellen harcolnak, legyilkolva nejeiket, gyermekeiket, magukat pedig fogásra hurcolva, lerombolt lakóhelyeikről, ezek az idők voltak a kuruc-idők! . . .

A hontalan rákok új hazára lettek Magyarhonban; s hogy Leopold kegyét meghálálják, fegyvert fogtak a szabadságharcosok ellen, pusztítva azok földjét, birtokát. S midőn az ellenség hadai győzeimet arattak. Ekkor jött el az alkalom új rác testvéreink számára is, kik előbb is már a császár mellett harcoltak, hogy a vereséget, mit nem rég szenvedtek a győztes kurucoktól hűtlenségük miatt, iszonyuan véresen megbozulják. Fel is használták az alkalmat: dühök nem ki-mélt senkit, nem nézett semmit. Vad hordáikkal megtámadták az alföld virágzó, de védtelen városait, lakosaikat kardélre hányva, házaikat a tűz martalékává

As a nagy csökkenés, a melyet ezek a számok feltűntetnek, megdrágította a gabonát a és a kereskedők, malomtulajdonosok, ideje korán fedezetet kerestek. Az élénk keresetnek hatalmas árcsökkenés volt a következő években és a monarchiában, hol a termés kedvezőbb volt, mint a külföld bármelyik államában, a gabonatulajdonosok magasabb árakat követeltek. Az áremelkedés leginkább nálunk és Németországban jutott érvényre, a nyugati európai piacokon és New-Yorkban az árak javulása jóval csekélyebb mértékű. — A jobb időjárás már okozott ugyan némi ellanyhulást, de az csak futólagos fluktuáció, mert az eladók tartózkodása következtében alapos a kiállítás arra, hogy különösen a buza ára tovább fog emelkedni. New-York, London, Páris, Berlin, Bécs áremelkedést jeleznek, természetesen tehát, hogy a mi termelőink, a kiknek az idő nem okozott annyi kárt, mint a külföldiek, követeléseiket nem fogják csökkenteni, hanem folytonosan fokozni.

Országgyűlés.

A képviselőház ülése szeptember hó 3-án. (A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) Mozgalmas képe volt ma jóval 10 óra előtt a nyári vakáción át megújodott képviselőháznak, melynek folyosóin a képviselők egymást üdvözölték, és mindegyik csoportban leginkább a Ház közellevő felosztásáról beszéltek.

Igen sok főispán vegyült a diskuráló honatyák közé, mire Meszlény Lulu megjegyezte, hogy „Időváltás lesz, mert sok a főispán a — folyosón.“

Szilágyi Dezső valamivel 10 óra után elfoglalja a miniszteri széket, sokáig nem is kellett harangoznia, a padok csakhamar benépesedtek és a karzatról feltűnően sok fiatal arc tekintgetett le a morajló gyülekezetre, mely nem szűnt meg zajongani akkor sem, midőn „Az ülést megnyitom!“ elnöki kijelentés elhangzott.

A bejelentések során elnök bemutatja Nagy István kérés levelét, melyben megrogált egészségének helyreállítása végett egy havi szabadságot kér.

Barabás Béla: (Közbekiált) Ha kifutja! (Derűtség.)

Az elnöki enunciaciók és szokásos kijelentések után a kellőképpen lehiggadt és elcsöndesedett Házban hozzákezdett régóta tartogatott beszédéhez

Lukács László pénzügyminiszter, a ki szokása szerint a lehető legszenvtelenebb hanghordozással megtartotta exposéját. E szerint **441,275.000** frt rendes kiadással szemben **465,192.881** frt rendes bevétel áll. Tehát a rendes kezelésnél 24 millió fölösleg mutatkozik. Az átmeneti kiadásoknál 33,963.489 frt kiadással szemben 10,134.424 frt bevétel áll szemben, vagyis 328.29.065 forint hiány mutatkozik. Együttvéve tehát 475.238.670 frt kiadással szemben 475.326.305 frt bevétel áll, vagyis a fölösleg tisztán **87.635** frt, a mi 66.410 frttal nagyobb, mint az 1896. évi fölösleg.

A kvótára nézve kijelenti, hogy az osztrákok oly követeléseket támasztottak, melyeket a magyar kormány egyáltalában teljesíthetőknek nem talál; azonban hangsúlyoznia kell, hogy a kvóta-főlemel

sére nézve a kormány eddig elé semmiféle kötelezőígértet nem tett. (Helyeslés.)

A bankkérdésben teljes megállapodás van a magyar és a Lajthántuli kormány közt.

Ugron Gábor személyvesztésnek mondja a miniszter előadását. (Élénk helyeslés a bal- és szélsőbaloldalon) Helyteleníti, hogy a korona nem foglal állást a kvóta ügy rendezésénél és már előre is felelőssé teszi a kormányt arra az esetre, ha a kvóta fel fog emelkedni; mert ennek csak a kormány ügyefogyottsága lesz az oka. A vám- és kereskedelmi szerződésre nézve . . .

Elnök figyelmezteti szólót, hogy a pénzügyminiszteri jelentés tárgyalásának most nincs helye.

Ugron Gábor bocsánatot kér. Az elnök ur javaslatot tett a pénzügyminiszter ur előterjesztésének a pénzügyi bizottsághoz való utasítására nézve. Én ehhez hozzá akarok szólni, ehhez jogom van.

Elnök: A képviselő urnak joga van hozzászólni az elnöki előterjesztéshez; de az ilyen előlege vita nem felel meg a Ház tanácskozási rendjének. A t. Ház hallotta az én javaslatomat, tőle függ, vajjon elfogadjá-e, vagy sem?

Ugron Gábor: De ha én egészen más javaslatot akarok tenni!? . . . (Derűtség.)

Polónyi Géza közbeszól.

Elnök Polónyit rendre utasítja.

Polónyi Géza: Köszönöm, de Ugronnak mégis igaza van. (Derűtség.)

Ugron Gábor tiltakozik a miniszter előterjesztésében foglaltak ellen és bizalmatlansága jeléül még a bizottsághoz való utasítást is ellenzi.

Elnök megjegyzi, hogy a házszabályok értelmében csakis arra nézve lehet indítványt tenni, vajjon a javaslat a bizottsághoz-e, vagy az osztályokhoz utasítsák.

Polónyi Géza megjegyzi, hogy elvileg az elnöknek van igaza, de a hozzászólás terjedelmére nézve senkit sem lehet korlátozni.

A Ház többsége a javaslatot kiadja a pénzügyi bizottságnak s elnök az ülést 5 percre felfüggeszti.

Chorin Ferenc előadó után Szederkényi Nándor interpellált a felosztási hírekről és a kormány munkaprogramjáról, Bánffy báró azonban jöllehet sugdosott miniszterársainak, de semmit sem felelt.

TÁVIRATOK.

— **A pártkörökből.** (A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) A nemzeti párt tegnap este tartott értekezletén elhatározták, hogy a bűnvádi eljárás reformjáról szóló javaslatot csak abban az esetben fogadják el, ha belőle az ügyészségnek nyomozó hatáskörét kihagyják. Apponyi iránt ragaszkodásukat és bizalmukat kifejezték a majdnem teljes számban megjelent párttagok. — Az Ugron pártban Szederkényi elnökölt, üdvözölte a képviselőket, elismeréssel szólt különösen Ugron működéséről. Szederkényit megbízták sürgős interpelláció tételével a képviselőháznak idő előtt való felosztása tekintetében. A bűnvádi eljárás ügyében Polónyinak az igazságügyminiszter megígérte, hogy a nyomozási hatáskörre nézve kész elfogadni oly javaslatot, hogy annak megfelelő szakaszai visszautasításának a bizottsághoz. Megvárják tehát a miniszter álláspontját és ahhoz képest fognak cselekedni. — A Kossuth-pártban a külföldi utjáról hazaérkezett Kossuth Ferencet melegen üdvözölték. A bűnvádi eljárásról szóló javaslatot Haviár Dániel ismertette. Valamennyien a királyi ügyész nyomozó hatáskörének kiterjesztése ellen szólottak.

— **Kelepce.** (A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) Nagy szenzációt keltett, hogy f. hó 1-ével Kassits Péter, honvédelmi miniszteriumi tanácsos Fehérváry b. rendeletére újlag elfoglalta hivatalát, a mi ellen a miniszterium többi tisztviselői hevesen tiltakoztak, persze — felsőbb meghagyásra. Ma aztán kipattant a szeg a zsákból, az elrejtett boszut ki lehet ugyanis érezni abból a rendelkezésből, mely szerint ma délelőtt ugyancsak Fehérváry b. rendeletével Kassitsot hivatalától fegyelmiileg felfüggesztették.

— **Aggodalom.** (A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) Lembergben ott időző királyunknak komoly betegsége híre terjedt el tegnap. Teljesen alaptalan; a király jól érzi magát, felette pompás színben van s ma részt vett a hadgyakorlatokon.

Laptulajdonos Felelős szerkesztő
SAUTTER GUSZTAV PLEININGER FERENC
TAISZ JÓZSEF
kiadó.

Iskolás fiuknak.

3-8 éves gyermekeknek való
gyermeköltöny fr. 3.25
köpeny fr. 5

Diszes kivitelben.

9-12 éves gyermekeknek
gambettaöltöny 5.50, köpeny 6 fr.

12-16 éves fiuknak

fiuöltöny 6 frt, fiuköpeny 7.50.

Dús választék férfiruhák, felöltők, köpenyek, őszi öltönyök, téli kabátok, városi és utazó bundákból.

Vizhatlan Loden esőköpenyek 8 frttól fellebb.

Szilárd kiszolgálás, határozott árak. Mérték utáni megrendelések gyorsan, pontosan és olcsón.

ZENTLE R-féle

cs. és kir. szab. udvari férfi és gyermekruha gyár raktára
PÉCSETT.

Király-utca Bazárépület,
a városházával szemben.

TAIZS JÓZSEF

Pécsett,

Mária-utca 1. szám a királyi tábla átellenében.

Könyvnyomda, könyvkötészet, nyomtatványraktár, papirkereskedés.

Ajánlja a kor igényeinek megfelelő berendezésü

könyvnyomdáját

nagyobb művek, folyóiratok, körlevelek, számlák, falragaszok, meghívók, tánczrendek, hivatalos és gazdasági táblázatok, részvények, alapszabályok, névjegyek, stb. stb. elkészítésére.

könyvkötészete

fel van szerelve papirmetsző, sodronyfűző, perforirozó, számozó, aranyozó stb. géppel, melyek segítségével a legegyszerűbbtől a legdiszesebb munkáig minden elkészíthető.

Nyomtatvány raktárából

körjegyzői, papi és ügyvédi nyomtatványok jó papiron olcsó árért kaphatók.

Papirkereskedésében

nagy választékban kaphatók fogalmi, színes és fehér író papírok, különböző súlyban és minőségben; itató papírok, levélpapírok dobozokban, írotollak, tollnyelek, különböző színű tinták, gummi arabicumok, fehérneműt jelző tinták, kaucsuk bélyegző tinták, pecsétviaszok stb. stb. eféle cikkek, olcsó áron.

Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan eszközöltetnek.